

Bayer Zsolt: A megmaradás temploma

2012 augusztus 25. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

2

Átlag: 2 (1 szavazat)

Mérték

„A szentély egyik ablaka fölött három nyitott virágból, több bimbóból s levélb?l álló füzér egy dúsabb kompozíciójú s önálló szatmári festészeti iskolára gyaníttat.” A tudós Henszlmann Imre írta ezt Nagygéc Árpád-kori templomáról. A templomról, amelynek egyik fele Mátyás királyunk korából való.

A nagygéci templom mainapság már csak az elmúlásra „gyaníttat”. S ezzel az elmúlással kell most majd kibabrálni, hamarosan…

Mert nagy múltú, öreg, és pusztulásában is gyönyör?séges, méltóságos falu Nagygéc. Írásban el?ször 1280-ban t?nik fel a neve, vagyis egészen bizonyos, hogy már 1280 el?tt is létez? település volt. Mert hát csak mainapság divat, hogy mindjárt írásban is megjelenjen minden létez? és nem létez?. És minden, aminek nem volna szabad írásban megjelennie…

Szóval, nagyon régi falu ez a Nagygéc. És olyan birtokosai voltak egykoron, mint a hatalmas Csák nemzetség. S jöttek aztán a Bekcs, Darai és Drágfi családok is, végül még a Luby família, s ?k maradtak a legnagyobb birtokosok egészen a második világháború végéig.

S volt még egy hatalmasság errefelé.

1858-ban báró Haynau vásárolta meg a nagygéci pusztát, és kúriát építtetett magának, ide, éppen ide. ?si magyar földre, Szatmárba, Aradtól kétszáz kilométerre...

Aztán meghívta Haynau a környékbeli magyar urakat magához – de soha nem ment el ?hozzá senki sem. Aztán ment a hiéna maga, látogatóba, de becsukódtak el?tte a kapuk.

Ezért aztán eltakarodott Haynau a nagygéci pusztából, és maradtak a Lubyak, maradtak a drága szatmári magyar parasztemberek, és maradtak Nagygécen a magyar zsidók. S éltek békességben, szeretetben egymás mellett s

egymással, sokáig. S amikor jött a rettenet, s jöttek a csend?rök értük, a templommal szemközt lév? Schwartz-kúriából kihozták Schwartz bácsit, a falu népe meg majdnem nekiment a csend?röknek akkor, pedig akkoriban az ilyesmi nem volt divat. Schwartz bácsi pedig azt kérte a csend?rökt?l, hogy miel?tt elviszik, hadd mondjon el egy verset. A csend?rök nem akarták megengedni, de akkor a falu népe úgy nézett, és úgy vonta sz?kebbre a kört köréjük, hogy végül jobbnak látták engedni. Schwartz bácsi pedig elszavalta, hogy „Szül?földem szép határa! / meglátlak-e valahára? / Ahol állok, ahol megyek, / Mindenkor csak feléd nézek…" – és sírt akkor mindenki, sírt akkor az egész falu. És elvitték Schwartz bácsit, aki nem jött vissza, soha többé…

De a falu nem pusztult el. Nem akart elpusztulni. Hiába jött 1970. május 3-án a rettenetes árvíz, Nagygéc túlélte volna azt is.

De nem élhette túl. Mert Ceausescu még ki sem találta odaát a falurombolást, amikor idehaza az elvtársak már megvalósították. S Nagygéc, ez a nyolcszáz éves magyar falu lett az els? áldozat. Több mint hétszáz lakója volt Nagygécnek a '70-es árvíz idején – s az árvíz után kitelepítettek mindenkit. Majd építési tilalmat rendeltek el a falu területére, így akadályozva meg az újjáépítést, a visszatelepülést meg egyszer?en megtiltották.

Halálra ítélték Nagygécet. A kúriákat, Schwartz bácsiék emlékét, a Lubyak emlékét, a szatmári magyar parasztemberek portáit, a felerészben Árpád-kori, felerészben Mátyás-kori templomot és a három temet?t.

De Nagygéc még négy évtized múltán sem akart meghalni egészen. Emlékét ápolják egykor volt lakói, romossá lett templomának csöndjét az elbitangolt lelkek pásztorolják.

Ezért lesz ez a templom a Megmaradás temploma.

Ha emlékeznek még, lassan két éve álltam nyilvánosság elé azzal, hogy építsük fel a Megmaradás templomát, amelybe építsük bele a Kárpát-medence minden magyarlakta településének egymondatos üzenetét. Az üzenetet, amelyet a következ? ezer esztend?nek hagynak örökül a maiak.

Aztán töprengtünk sokat, hol is legyen az a templom.

Nem töprengünk tovább.

Itt lesz, Nagygécen.

Nagygéc öreg temploma lesz a Megmaradás temploma. Mert megérdemli – és mert megérdemli Nagygéc is.

Ha már egyszer túlélt mindeneket. Élje túl mivelünk együtt a következ? ezer esztend?t is, s hordozza mindazt, ami bel?lünk szép és talán meg?rzésre érdemes.

Ha minden álmunk valóra válik, akkor 2014 tavaszán találkozunk az újraszentelésen.

S megtelik majd él?, eleven lelkekkel az öreg templom. Ámen.
Bayer Zsolt - magyarhirlap.hu

Ajánló